

LIETUVOS RESPUBLIKOS LAISVĖS GYNĖJO TEISINIO STATUSO ĮSTATYMAS

2021 m. birželio 10 d. Nr. XIV-389
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimas,

vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatomis, kad „Tauta ir kiekvienas pilietis turi teisę priešintis bet kam, kas prievarta kėsina į Lietuvos valstybės nepriklausomybę, teritorijos vientisumą, konstitucinę santvarką“, kad „Lietuvos valstybės gynimas nuo užsienio ginkluoto užpuolimo – kiekvieno Lietuvos Respublikos piliečio teisė ir pareiga“;

konstatuodamas, kad:

Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1990 m. kovo 11 d. Akto „Dėl Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo“ nuostatos įtvirtina, kad Lietuvos Respublikos teritorijoje neveikia jokios kitos valstybės konstitucija;

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba 1990 m. kovo 11 d. priėmė įstatymą „Dėl Lietuvos Respublikos Laikinojo Pagrindinio Įstatymo“ Nr. I-14, kuriuo Lietuvos Respublikoje uždraudė karo propagandą ir nustatė, kad krašto apsaugą reglamentuoja įstatymas, taip pat vėlesniais įstatymais nustatė, kad teisių ir laisvių įgyvendinimas neatskiriamas nuo piliečio pareigų vykdymo, kad Lietuvos Respublikos pilietis privalo saugoti Lietuvos valstybės interesus ir juos ginti, nustatė Lietuvos valstybės krašto apsaugos prievolę ir karo tarnybos organizavimą valstybingumo atkūrimo laikotarpiu, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos institucijų perimamumo ir tęstinumo principą, kad Lietuvos krašto apsauga – tai valstybės veikla, kuria siekiama ginti valstybės nepriklausomybę, jos interesus, sienas ir teritoriją;

po 1990 m. kovo 11 d. SSRS persekiojo ir naudojo prievartą prieš atsisakiusius tarnauti jos ginkluotosiose pajėgose ar pasitraukusius iš tokios tarnybos Lietuvos Respublikos piliečius, todėl Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba, vadovaudamasi 1990 m. kovo 11 d. Lietuvos Respublikos įstatymu „Dėl Lietuvos Respublikos Laikinojo Pagrindinio Įstatymo“ Nr. I-14, 1990 m. kovo 12 d. nutarimu Nr. I-17 „Dėl 1967 m. spalio 12 d. TSRS visuotinės karinės prievolės įstatymo negaliojimo Lietuvos Respublikos teritorijoje“ ir 1990 m. kovo 14 d. nutarimu Nr. I-24 „Dėl TSRS gynybos ministerijos karinių komisariatų, esančių Lietuvos Respublikos teritorijoje, veiklos nutraukimo“, nutraukė TSRS gynybos ministerijos karinių komisariatų veiklą Lietuvoje;

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba 1991 m. sausio 7 d. pareiškimu „Dėl TSRS ginkluotųjų pajėgų veiksmų“ sureagavo į TSRS gynybos ministro įsakymą, kurio pagrindu į Lietuvą buvo įvesta specialiosios paskirties oro desantininkų divizija ir vykdomas prievartinis jaunuolių ėmimas į sovietinę armiją. Pareiškime akcentuoti Sovietų Sąjungos ginkluotųjų pajėgų veiksmai ne tik kaip nusikalstami prieš suverenią Lietuvos Respubliką, bet ir kaip „nauja TSRS agresija prieš laisvės siekiančią Lietuvą“, buvo viltasi, kad ne tik jaunuoliai, bet ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos bei krašto apsaugos pareigūnai išliks ištikimi Tėvynei;

1991 m. sausio 8 d. okupacinio režimo šalininkams, prosovietinės organizacijos „Jedinstvo“ nariams, civilių drabužiais persirengusiems TSRS ginkluotojų pajėgų kariškiams ir jų specialiųjų tarnybų darbuotojams jų suorganizuoto mitingo metu nepavyko įsiveržti į Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos pastatą ir jėga nuversti teisėtai išrinktą valdžią;

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba 1991 m. sausio 11 d. priėmė pareiškimą dėl Sovietų Sąjungos Prezidento reikalavimų, karinės prievartos ir ketinimo „užgrobti valdžią Lietuvos Respublikoje“, kitu pareiškimu kreipėsi į Lietuvos žmones ragindama ne tik „nedalyvauti jokiuose okupacinių jėgų arba joms pavaldžių organizacijų rengiamuose rinkimuose, referendumuose ar kituose politiniuose renginiuose“, bet ir „priešintis agresijai visomis įmanomomis priemonėmis“, nes Sovietų Sąjungos agresyvūs veiksmai panaudojant ginkluotą jėgą kelia grėsmę Lietuvos nepriklausomybei;

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba 1991 m. sausio 12 d. nutarimu Nr. I-934 „Dėl priemonių Lietuvos Respublikai ginti“ pažymi, kad „nepaisydamos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. sausio 11 d. protesto notos Tarybų Sąjungos Vyriausybei, TSRS reguliariosios ginkluotosios pajėgos sausio 11–12 dienomis toliau plėtė savo operacijas. Buvo ginklu užgrobiami ir niokojami valstybiniai objektai, teisėsaugos įstaigos, blokuojami keliai, transportas, ryšiai. Yra žuvusių, sužeistų ir pagrobtų“. Tarybų Sąjungos veiksmai prieš Lietuvos Respubliką įvertinti „kaip atvira karinė agresija, kuri turi būti nedelsiant nutraukta“, o „Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ir krašto apsaugos padaliniai svarbiausiųjų valstybinių objektų užpuolimo atvejais turi teisę priešintis bet kuriam užpuolikui“;

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 1991 m. vasario 26 d. potvarkiu Nr. 77p, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1991 m. sausio 12 d. nutarimu Nr. I-934 „Dėl priemonių Lietuvos Respublikai ginti“, Krašto apsaugos departamente įsteigė Psichologinės gynybos ir pilietinio pasipriešinimo komisiją;

okupantų mėginimas 1991 m. sausio 11–13 d. įvykdyti karinį valstybinį perversmą baigėsi nesėkmingai; dėl okupantų vykdytos agresijos ginkluoto sovietų užpuolimo metu prie Televizijos bokšto bei Televizijos ir radijo komiteto žuvo 13 asmenų, apie 600 asmenų buvo sužeisti ir traumuoti, prie Spaudos rūmų 1991 m. sausio 11 d. sunkiai sužeistas Spaudos rūmų gynėjas;

nuo 1990 m. kovo 11 d. iki 1991 m. sausio 13 d. Lietuvos Respublikos valstybės gynyba rėmėsi individualiu gynybos principu, kai, nesant valstybės gynimo tarybos ar atitinkamos institucijos, nesant nuostatų dėl karo padėties ar mobilizacijos paskelbimo, piliečiai įvairiomis nesmurtinio pasipriešinimo formomis priešinosi agresyviems SSRS ekonominiams ir kariniams veiksams;

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba 1991 m. sausio 13 d. nutarimu Nr. I-936 „Dėl Lietuvos Respublikos Laikinosios gynybos vadovybės sudarymo“ sudarė Laikinąją gynybos vadovybę, nustatė jos kompetencijos sritis, veiklos atskaitomybę, pavedė jai vadovauti visapusiškai Lietuvos gynybai, kuri turėjo apimti „fizinės (karinės), politinės, informacinės ir kitokios gynybos“ veiksmus, „kol TSR Sąjungos užpuolimas ir karas prieš Lietuvą nebus nutrauktas“, nes „TSR Sąjunga pradėjo nepaskelbtą karą prieš Lietuvos Respubliką“;

1991 m. sausio mėn. TSRS ginkluotosios pajėgos Vilniuje ir kitose šalies vietovėse jėga užėmė svarbiausius šalies objektus. Svarbiausių valstybinių ir kitų civilinių objektų gynėjai gyva siena apjuosė Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos, Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Spaudos rūmų, Radijo ir televizijos pastatus, Televizijos bokštą;

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba 1991 m. vasario 28 d. įstatymu „Dėl Lietuvos Respublikos Laikinojo Pagrindinio Įstatymo 2 straipsnio papildymo“ Nr. I-1113 įtvirtino nuostatą, kad „Lietuvos piliečiai turi teisę priešintis bet kam, kas prievarta kėsiasi į Lietuvos valstybės suverenumą ir vientisumą“;

1991 m. sausio 8 – rugpjūčio 21 dienomis SSRS vykdytos agresijos metu 1991 m. gegužės 19 d. Krakūnų pasienio kontrolės poste nužudytas pamainos viršininkas Gintaras Žagunis, 1991 m. liepos 31 d. Medininkų pasienio kontrolės poste žiauriai nužudyti septyni muitininkai ir policininkai, 1991 m. rugpjūčio 21 d. TSRS ginkluotojų pajėgų ginkluotiems kariams bandant prasiveržti prie Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos rūmų susišaudymo metu pirmame poste žuvo neginkluotas savanoris Artūras Sakalauskas;

vertindamas Lietuvos nepriklausomybės ir laisvės gynėjų indėlį į 1990 m. kovo 11 d. – 1991 m. rugpjūčio 21 d. Lietuvos valstybingumo atkūrimo laikotarpį,
p r i i m a šį įstatymą.

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas įtvirtina laisvės gynėjo teisinį statusą, apibrėžia laisvės gynėjo kario savanorio, laisvės gynėjo Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Apsaugos skyriaus pareigūno, laisvės gynėjo Valstybės saugumo departamento pareigūno, laisvės gynėjo Muitinės departamento pareigūno, laisvės gynėjo policijos pareigūno, laisvės gynėjo šaulio sąvoką ir nustato pagrindinius laisvės gynėjo teisinio statuso pripažinimo kriterijus.

2 straipsnis. Laisvės gynėjas

1. Laisvės gynėjas – Lietuvos Respublikos pilietis, kuris 1990 m. kovo 11 d. – 1991 m. rugpjūčio 21 d. Sovietų Sąjungos karinės agresijos metu dalyvavo atkuriant Lietuvos valstybingumą ar šalinant grėsmę Lietuvos valstybingumui ir vientisumui, įvairiomis nesmurtinio pasipriešinimo formomis priešinosi agresyviems SSRS ekonominiams ar kariniams veiksams, saugojo ar gynė valstybės sieną, kitus valstybinės svarbos ir ūkio objektus, kūrė krašto apsaugos struktūras, muitines, specifinėmis priemonėmis padėjo atkurti Lietuvos Respublikos valstybingumą, tarnaudamas Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Apsaugos skyriuje, Krašto apsaugos departamente prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir jo struktūriniuose padaliniuose, Pasienio apsaugos tarnyboje, Savanoriškojoje krašto apsaugos tarnyboje, Valstybės saugumo departamente, Lietuvos Respublikos policijoje, Lietuvos šaulių sąjungoje, ir prisiekė Lietuvos valstybei iki 1991 m. rugpjūčio 21 d., priklausydamas vienai iš šio straipsnio 2 dalyje išvardytų laisvės gynėjų grupių ir šio įstatymo 3–8 straipsniuose numatytais teisiniais pagrindais.

2. Laisvės gynėjų grupės yra:

- 1) kariai savanoriai;
- 2) Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Apsaugos skyriaus pareigūnai;
- 3) Valstybės saugumo departamento pareigūnai;
- 4) Muitinės departamento pareigūnai;
- 5) policijos pareigūnai;
- 6) šauliai.

3 straipsnis. Laisvės gynėjo kario savanorio teisinio statuso pripažinimas

1. Laisvės gynėjo kario savanorio teisinis statusas pripažįstamas:

1) asmenims, kurie atitinka šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje apibrėžiamą laisvės gynėjo sąvoką, prisiekę būti ištikimi Lietuvos Respublikai, vadovaudamiesi 1990 m. liepos 17 d. Lietuvos Respublikos laikinuoju krašto apsaugos įstatymu Nr. I-384 ir 1990 m. lapkričio 20 d. Lietuvos Respublikos krašto apsaugos tarnybos įstatymu Nr. I-798, tarnavo Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1990 m. balandžio 25 d. nutarimu Nr. 125 „Dėl kai kurių departamentų prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės“ įkurtame Krašto apsaugos departamente prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Krašto apsaugos departamento struktūriniuose padaliniuose, įgyvendindami krašto apsaugos koncepciją, kūrė ir formavo krašto apsaugos sistemą, gynė krašto teritoriją, saugojo valstybės sieną, svarbius valstybinius, ūkio ir kitus civilinius objektus, taip pat štabų darbuotojams;

2) asmenims, kurie atitinka šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje apibrėžiamą laisvės gynėjo sąvoką, prisiekę būti ištikimi Lietuvos Respublikai, tarnavo Savanoriškojoje krašto apsaugos

tarnyboje, įkurtoje 1991 m. sausio 17 d. Lietuvos Respublikos savanoriškosios krašto apsaugos tarnybos įstatymu Nr. I-958, ir įgyvendino Savanoriškosios krašto apsaugos tarnybos tikslus: rengė krašto apsaugos specialistus; saugojo svarbius valstybinius, ūkio objektus; padėjo likviduoti ekologinių katastrofų, stichinių nelaimių padarinius; esant būtinybei, padėjo pasienio apsaugos tarnyboms saugoti pasienį, o policijai – užtikrinti viešąją tvarką, palaikyti visuomenės rimtį ir saugumą; gresiant valstybės saugumui, vykdė teritorinę krašto gynybą; pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės atskirus nutarimus atliko valstybines užduotis, taip pat štabų darbuotojams.

2. Laisvės gynėjo kario savanorio teisinis statusas pripažįstamas asmeniui ir po jo mirties.

4 straipsnis. Laisvės gynėjo Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Apsaugos skyriaus pareigūno teisinio statuso pripažinimas

1. Laisvės gynėjo Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Apsaugos skyriaus pareigūno teisinis statusas pripažįstamas:

1) asmenims, kurie atitinka šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje apibrėžiamą laisvės gynėjo sąvoką, prisiekę būti ištikimi Lietuvos Respublikai, nuo 1990 m. kovo 11 d. buvo Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos pirmininko ir pirmininko pavaduotojų asmens sargybiniai;

2) asmenims, kurie atitinka šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje apibrėžiamą laisvės gynėjo sąvoką, prisiekę būti ištikimi Lietuvos Respublikai, tarnavo Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Apsaugos skyriuje, įsteigtaame Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo 1990 m. balandžio 11 d. nutarimu Nr. I-132 „Dėl Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos tarnybos, jos struktūros, pagrindinių funkcijų ir nuostatų“, Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1990 m. birželio 5 d. nutarimu Nr. I-267 „Dėl Lietuvos Respublikos Aukščiausiąją Tarybą aptarnaujančių padalinių struktūros papildymo“ ir Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo 1990 m. birželio 8 d. nutarimu Nr. I-276 „Dėl Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Apsaugos skyriaus“, asmens sargybiniais, taip pat saugojo svarbius valstybinius objektus ir vykdė kitas specialias užduotis.

2. Laisvės gynėjo Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Apsaugos skyriaus pareigūno teisinis statusas pripažįstamas asmeniui ir po jo mirties.

5 straipsnis. Laisvės gynėjo Valstybės saugumo departamento pareigūno teisinio statuso pripažinimas

1. Laisvės gynėjo Valstybės saugumo departamento pareigūno teisinis statusas pripažįstamas asmenims, kurie atitinka šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje apibrėžiamą laisvės gynėjo sąvoką, prisiekę būti ištikimi Lietuvos Respublikai, tarnavo Lietuvos Respublikos

Vyriausybės 1990 m. gegužės 17 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės departamentų pagrindinių funkcijų“ įkurtame Valstybės saugumo departamente prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, įgyvendinant svarbiausią uždavinį – specifinėmis priemonėmis padėti atkurti Lietuvos Respublikos valstybingumą.

2. Laisvės gynėjo Valstybės saugumo departamento pareigūno teisinis statusas pripažįstamas asmeniui ir po jo mirties.

6 straipsnis. Laisvės gynėjo Muitinės departamento pareigūno teisinio statuso pripažinimas

1. Laisvės gynėjo Muitinės departamento pareigūno teisinis statusas pripažįstamas asmenims, kurie atitinka šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje apibrėžiamą laisvės gynėjo sąvoką, prisiekę būti ištikimi Lietuvos Respublikai, tarnavo 1990 m. spalio 9 d. Lietuvos Respublikos muitinės laikinojo įstatymo Nr. I-653 pagrindu įkurtuose Lietuvos Respublikos muitinės departamente, muitinėse ir muitinių postuose ir kuriems buvo taikomos karinę tarnybą atliekančio asmens valstybinio draudimo sąlygos.

2. Laisvės gynėjo Muitinės departamento pareigūno teisinis statusas pripažįstamas asmeniui ir po jo mirties.

7 straipsnis. Laisvės gynėjo policijos pareigūno teisinio statuso pripažinimas

1. Laisvės gynėjo policijos pareigūno teisinis statusas pripažįstamas asmenims, kurie atitinka šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje apibrėžiamą laisvės gynėjo sąvoką, prisiekę būti ištikimi Lietuvos Respublikai, tarnavo Lietuvos Respublikos policijoje, kuri, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1990 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. I-852 „Dėl Lietuvos Respublikos policijos įstatymo įsigaliojimo“ reorganizavus Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos milicijos struktūras į Lietuvos Respublikos policijos struktūras ir patvirtinus Lietuvos Respublikos policijos įstatymą, priesaikos priėmimo ir priėmimo į Lietuvos Respublikos policiją tvarkos taisyklės kaip sudedamąją Tarnybos policijoje statuto, atitinkančio Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos 1979 m. gruodžio 17 d. rezoliucija patvirtintą Teisėtvarkos apsaugos pareigūnų elgesio kodeksą, dalį ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1990 m. gegužės 17 d. nutarimu Nr. 154 „Dėl Lietuvos Respublikos ministerijų pagrindinių funkcijų“, įgyvendino valstybės politiką kovos su nusikalstamumu, viešosios tvarkos ir visuomenės rimties srityje, vykdant kelių eismo saugumo priežiūrą, organizuojant ir vykdant kovą su nusikaltimais ir teisėtvarkos pažeidimais.

2. Laisvės gynėjo policijos pareigūno teisinis statusas pripažįstamas asmeniui ir po jo mirties.

8 straipsnis. Laisvės gynėjo Lietuvos šaulių sąjungos nario šaulio teisinio statuso pripažinimas

1. Laisvės gynėjo Lietuvos šaulių sąjungos nario šaulio teisinis statusas pripažįstamas asmenims, kurie atitinka šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje apibrėžiamą laisvės gynėjo sąvoką, prisiekę būti ištikimi Lietuvos Respublikai, buvo 1919 m. birželio 27 d. įkurtos Lietuvos šaulių sąjungos ir iki 1940 m. birželio 15 d. veikusios organizacijos bei atkūrus 1990 m. kovo 11 d. Lietuvos valstybės nepriklausomybę tęsiančios veiklą organizacijos nariai, kartu su krašto apsaugos sistemos padaliniais aktyviai dalyvavo ir gynė krašto teritoriją, saugojo valstybės sieną, svarbius valstybinius, ūkio ir kitus civilinius objektus.

2. Laisvės gynėjo Lietuvos šaulių sąjungos nario šaulio teisinis statusas pripažįstamas asmeniui ir po jo mirties.

9 straipsnis. Laisvės gynėjo teisinio statuso pripažinimo komisija

1. Laisvės gynėjo teisinį statusą pripažįsta, pažymėjimus išduoda ir jų apskaitą tvarko Laisvės gynėjo teisinio statuso pripažinimo komisija (toliau – Komisija), sudaryta iš Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento, Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos tarnybos, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro ir Lietuvos šaulių sąjungos atstovų. Komisijos narių skaičių, jos kompetenciją, sudarymo ir pirmininko skyrimo, sprendimų priėmimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

2. Dėl laisvės gynėjo teisinio statuso pripažinimo į Komisiją gali kreiptis šio įstatymo 2–8 straipsniuose nustatytus laisvės gynėjo teisinio statuso pripažinimo kriterijus atitinkantys asmenys, jų artimieji giminaičiai (sutuoktiniai, tėvai, vaikai, įvaikiai, taip pat broliai ir seserys), taip pat krašto apsaugos ministras, vidaus reikalų ministras, Valstybės saugumo departamento direktorius, Muitinės departamento generalinis direktorius, Vadovybės apsaugos tarnybos direktorius, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinis direktorius, Lietuvos šaulių sąjungos vadas.

3. Laisvės gynėjo teisinis statusas nepripažįstamas asmenims, kurie iki 1991 m. rugpjūčio 21 d. pasišalino iš tarnybos vietos, vadovybės buvo nušalinti nuo pareigų arba dėl tarnybinio nusižengimo atleisti iš tarnybos.

4. Laisvės gynėjo teisinis statusas nepripažįstamas asmenims, kurie neatitinka šio įstatymo 2–8 straipsniuose nustatytų laisvės gynėjo teisinio statuso pripažinimo kriterijų.

5. Komisija sprendimą dėl laisvės gynėjo teisinio statuso pripažinimo ar nepripažinimo turi priimti ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo prašymo ir dokumentų gavimo dienos.

6. Pareiškėjas Komisijos sprendimą nepripažinti laisvės gynėjo teisinio statuso gali apskųsti administraciniam teismui per 30 dienų nuo pranešimo gavimo dienos, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymu.

7. Laisvės gynėjo teisinis statusas gali būti panaikintas tik teismo sprendimu.

10 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2021 m. rugpjūčio 21 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija iki 2021 m. rugpjūčio 20 d. patvirtina Laisvės gynėjo teisinio statuso pripažinimo, pažymėjimų išdavimo ir jų apskaitos tvarkymo nuostatus ir Laisvės gynėjo teisinio statuso pripažinimo komisijos nuostatus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Gitanas Nausėda

LIETUVOS RESPUBLIKOS LAISVĖS GYNĖJO TEISINIO STATUSO ĮSTATYMAS

2021 m. birželio 10 d. Nr. XIV-389
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimas,

vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatomis, kad „Tauta ir kiekvienas pilietis turi teisę priešintis bet kam, kas prievarta kėsiasi į Lietuvos valstybės nepriklausomybę, teritorijos vientisumą, konstitucinę santvarką“, kad „Lietuvos valstybės gynimas nuo užsienio ginkluoto užpuolimo – kiekvieno Lietuvos Respublikos piliečio teisė ir pareiga“;

konstatuodamas, kad:

Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1990 m. kovo 11 d. Akto „Dėl Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo“ nuostatos įtvirtina, kad Lietuvos Respublikos teritorijoje neveikia jokios kitos valstybės konstitucija;

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba 1990 m. kovo 11 d. priėmė įstatymą „Dėl Lietuvos Respublikos Laikinojo Pagrindinio Įstatymo“ Nr. I-14, kuriuo Lietuvos Respublikoje uždraudė karo propagandą ir nustatė, kad krašto apsaugą reglamentuoja įstatymas, taip pat vėlesniais įstatymais nustatė, kad teisių ir laisvių įgyvendinimas neatskiriamas nuo piliečio pareigų vykdymo, kad Lietuvos Respublikos pilietis privalo saugoti Lietuvos valstybės interesus ir juos ginti, nustatė Lietuvos valstybės krašto apsaugos prievolę ir karo tarnybos organizavimą valstybingumo atkūrimo laikotarpiu, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos institucijų perimamumo ir tęstinumo principą, kad Lietuvos krašto apsauga – tai valstybės veikla, kuria siekiama ginti valstybės nepriklausomybę, jos interesus, sienas ir teritoriją;

po 1990 m. kovo 11 d. SSRS persekiojo ir naudojo prievartą prieš atsisakiusius tarnauti jos ginkluotosiose pajėgose ar pasitraukusius iš tokios tarnybos Lietuvos Respublikos piliečius, todėl Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba, vadovaudamasi 1990 m. kovo 11 d. Lietuvos Respublikos įstatymu „Dėl Lietuvos Respublikos Laikinojo Pagrindinio Įstatymo“ Nr. I-14, 1990 m. kovo 12 d. nutarimu Nr. I-17 „Dėl 1967 m. spalio 12 d. TSRS visuotinės karinės prievolės įstatymo negaliojimo Lietuvos Respublikos teritorijoje“ ir 1990 m. kovo 14 d. nutarimu Nr. I-24 „Dėl TSRS gynybos ministerijos karinių komisariatų, esančių Lietuvos

Respublikos teritorijoje, veiklos nutraukimo“, nutraukė TSRS gynybos ministerijos karinių komisariatų veiklą Lietuvoje;

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba 1991 m. sausio 7 d. pareiškimu „Dėl TSRS ginkluotųjų pajėgų veiksmų“ sureagavo į TSRS gynybos ministro įsakymą, kurio pagrindu į Lietuvą buvo įvesta specialiosios paskirties oro desantininkų divizija ir vykdomas prievartinis jaunuolių ėmimas į sovietinę armiją. Pareiškime akcentuoti Sovietų Sąjungos ginkluotųjų pajėgų veiksmai ne tik kaip nusikalstami prieš suverenią Lietuvos Respubliką, bet ir kaip „nauja TSRS agresija prieš laisvės siekiančią Lietuvą“, buvo viltasi, kad ne tik jaunuoliai, bet ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos bei krašto apsaugos pareigūnai išliks ištikimi Tėvynei;

1991 m. sausio 8 d. okupacinio režimo šalininkams, prosovietinės organizacijos „Jedinstvo“ nariams, civilių drabužiais persirengusiems TSRS ginkluotojų pajėgų kariškiams ir jų specialiųjų tarnybų darbuotojams jų suorganizuoto mitingo metu nepavyko įsiveržti į Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos pastatą ir jėga nuversti teisėtai išrinktą valdžią;

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba 1991 m. sausio 11 d. priėmė pareiškimą dėl Sovietų Sąjungos Prezidento reikalavimų, karinės prievartos ir ketinimo „užgrobti valdžią Lietuvos Respublikoje“, kitu pareiškimu kreipėsi į Lietuvos žmones ragindama ne tik „nedalyvauti jokiuose okupacinių jėgų arba joms pavaldžių organizacijų rengiamuose rinkimuose, referendumuose ar kituose politiniuose renginiuose“, bet ir „priešintis agresijai visomis įmanomomis priemonėmis“, nes Sovietų Sąjungos agresyvūs veiksmai panaudojant ginkluotą jėgą kelia grėsmę Lietuvos nepriklausomybei;

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba 1991 m. sausio 12 d. nutarimu Nr. I-934 „Dėl priemonių Lietuvos Respublikai ginti“ pažymi, kad „nepaisydamos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. sausio 11 d. protesto notos Tarybų Sąjungos Vyriausybei, TSRS reguliariosios ginkluotosios pajėgos sausio 11–12 dienomis toliau plėtė savo operacijas. Buvo ginklu užgrobiami ir niokojami valstybiniai objektai, teisėsaugos įstaigos, blokuojami keliai, transportas, ryšiai. Yra žuvusių, sužeistų ir pagrobtų“. Tarybų Sąjungos veiksmai prieš Lietuvos Respubliką įvertinti „kaip atvira karinė agresija, kuri turi būti nedelsiant nutraukta“, o „Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ir krašto apsaugos padaliniai svarbiausiųjų valstybinių objektų užpuolimo atvejais turi teisę priešintis bet kuriam užpuolikui“;

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 1991 m. vasario 26 d. potvarkiu Nr. 77p, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1991 m. sausio 12 d. nutarimu Nr. I-934 „Dėl priemonių Lietuvos Respublikai ginti“, Krašto apsaugos departamente įsteigė Psichologinės gynybos ir pilietinio pasipriešinimo komisiją;

okupantų mėginimas 1991 m. sausio 11–13 d. įvykdyti karinį valstybinį perversmą baigėsi nesėkmingai; dėl okupantų vykdytos agresijos ginkluoto sovietų užpuolimo metu prie

Televizijos bokšto bei Televizijos ir radijo komiteto žuvo 13 asmenų, apie 600 asmenų buvo sužeisti ir traumuoti, prie Spaudos rūmų 1991 m. sausio 11 d. sunkiai sužeistas Spaudos rūmų gynėjas;

nuo 1990 m. kovo 11 d. iki 1991 m. sausio 13 d. Lietuvos Respublikos valstybės gynyba rėmėsi individualiu gynybos principu, kai, nesant valstybės gynimo tarybos ar atitinkamos institucijos, nesant nuostatų dėl karo padėties ar mobilizacijos paskelbimo, piliečiai įvairiomis nesmurtinio pasipriešinimo formomis priešinosi agresyviems SSRS ekonominiams ir kariniams veiksams;

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba 1991 m. sausio 13 d. nutarimu Nr. I-936 „Dėl Lietuvos Respublikos Laikinosios gynybos vadovybės sudarymo“ sudarė Laikinąją gynybos vadovybę, nustatė jos kompetencijos sritis, veiklos atskaitomybę, pavedė jai vadovauti visapusiškai Lietuvos gynybai, kuri turėjo apimti „fizinės (karinės), politinės, informacinės ir kitokios gynybos“ veiksmus, „kol TSR Sąjungos užpuolimas ir karas prieš Lietuvą nebus nutrauktas“, nes „TSR Sąjunga pradėjo nepaskelbtą karą prieš Lietuvos Respubliką“;

1991 m. sausio mėn. TSRS ginkluotosios pajėgos Vilniuje ir kitose šalies vietovėse jėga užėmė svarbiausius šalies objektus. Svarbiausių valstybinių ir kitų civilinių objektų gynėjai gyva siena apjuosė Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos, Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Spaudos rūmų, Radijo ir televizijos pastatus, Televizijos bokštą;

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba 1991 m. vasario 28 d. įstatymu „Dėl Lietuvos Respublikos Laikinojo Pagrindinio Įstatymo 2 straipsnio papildymo“ Nr. I-1113 įtvirtino nuostatą, kad „Lietuvos piliečiai turi teisę priešintis bet kam, kas prievarta kėsina į Lietuvos valstybės suverenumą ir vientisumą“;

1991 m. sausio 8 – rugpjūčio 21 dienomis SSRS vykdytos agresijos metu 1991 m. gegužės 19 d. Krakūnų pasienio kontrolės poste nužudytas pamainos viršininkas Gintaras Žagunis, 1991 m. liepos 31 d. Medininkų pasienio kontrolės poste žiauriai nužudyti septyni muitininkai ir policininkai, 1991 m. rugpjūčio 21 d. TSRS ginkluotojų pajėgų ginkluotiems kariams bandant prasiveržti prie Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos rūmų susišaudymo metu pirmame poste žuvo neginkluotas savanoris Artūras Sakalauskas;

vertindamas Lietuvos nepriklausomybės ir laisvės gynėjų indėlį į 1990 m. kovo 11 d. – 1991 m. rugpjūčio 21 d. Lietuvos valstybingumo atkūrimo laikotarpį,

p r i i m a šį įstatymą.

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas įtvirtina laisvės gynėjo teisinį statusą, apibrėžia laisvės gynėjo kario savanorio, laisvės gynėjo Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Apsaugos skyriaus

pareigūno, laisvės gynėjo Valstybės saugumo departamento pareigūno, laisvės gynėjo Muitinės departamento pareigūno, laisvės gynėjo policijos pareigūno, laisvės gynėjo šaulio sąvoką ir nustato pagrindinius laisvės gynėjo teisinio statuso pripažinimo kriterijus.

2 straipsnis. Laisvės gynėjas

1. Laisvės gynėjas – Lietuvos Respublikos pilietis, kuris 1990 m. kovo 11 d. – 1991 m. rugpjūčio 21 d. Sovietų Sąjungos karinės agresijos metu dalyvavo atkuriant Lietuvos valstybingumą ar šalinant grėsmę Lietuvos valstybingumui ir vientisumui, įvairiomis nesmurtinio pasipriešinimo formomis priešinosi agresyviems SSRS ekonominiams ar kariniams veiksams, saugojo ar gynė valstybės sieną, kitus valstybinės svarbos ir ūkio objektus, kūrė krašto apsaugos struktūras, muitines, specifinėmis priemonėmis padėjo atkurti Lietuvos Respublikos valstybingumą, tarnaudamas Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Apsaugos skyriuje, Krašto apsaugos departamente prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir jo struktūriniuose padaliniuose, Pasienio apsaugos tarnyboje, Savanoriškojoje krašto apsaugos tarnyboje, Valstybės saugumo departamente, Lietuvos Respublikos policijoje, Lietuvos šaulių sąjungoje, ir prisiekė Lietuvos valstybei iki 1991 m. rugpjūčio 21 d., priklausydamas vienai iš šio straipsnio 2 dalyje išvardytų laisvės gynėjų grupių ir šio įstatymo 3–8 straipsniuose numatytais teisiniais pagrindais.

2. Laisvės gynėjų grupės yra:

- 1) kariai savanoriai;
- 2) Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Apsaugos skyriaus pareigūnai;
- 3) Valstybės saugumo departamento pareigūnai;
- 4) Muitinės departamento pareigūnai;
- 5) policijos pareigūnai;
- 6) šauliai.

3 straipsnis. Laisvės gynėjo kario savanorio teisinio statuso pripažinimas

1. Laisvės gynėjo kario savanorio teisinis statusas pripažįstamas:

1) asmenims, kurie atitinka šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje apibrėžiamą laisvės gynėjo sąvoką, prisiekę būti ištikimi Lietuvos Respublikai, vadovaudamiesi 1990 m. liepos 17 d. Lietuvos Respublikos laikinuoju krašto apsaugos įstatymu Nr. I-384 ir 1990 m. lapkričio 20 d. Lietuvos Respublikos krašto apsaugos tarnybos įstatymu Nr. I-798, tarnavo Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1990 m. balandžio 25 d. nutarimu Nr. 125 „Dėl kai kurių departamentų prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės“ įkurtame Krašto apsaugos departamente prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Krašto apsaugos departamento struktūriniuose padaliniuose,

įgyvendindami krašto apsaugos koncepciją, kūrė ir formavo krašto apsaugos sistemą, gynė krašto teritoriją, saugojo valstybės sieną, svarbius valstybinius, ūkio ir kitus civilinius objektus, taip pat štabų darbuotojams;

2) asmenims, kurie atitinka šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje apibrėžiamą laisvės gynėjo sąvoką, prisiekę būti ištikimi Lietuvos Respublikai, tarnavo Savanoriškojoje krašto apsaugos tarnyboje, įkurtoje 1991 m. sausio 17 d. Lietuvos Respublikos savanoriškosios krašto apsaugos tarnybos įstatymu Nr. I-958, ir įgyvendino Savanoriškosios krašto apsaugos tarnybos tikslus: rengė krašto apsaugos specialistus; saugojo svarbius valstybinius, ūkio objektus; padėjo likviduoti ekologinių katastrofų, stichinių nelaimių padarinius; esant būtinybei, padėjo pasienio apsaugos tarnyboms saugoti pasienį, o policijai – užtikrinti viešąją tvarką, palaikyti visuomenės rimtį ir saugumą; gresiant valstybės saugumui, vykdė teritorinę krašto gynybą; pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės atskirus nutarimus atliko valstybines užduotis, taip pat štabų darbuotojams.

2. Laisvės gynėjo kario savanorio teisinis statusas pripažįstamas asmeniui ir po jo mirties.

4 straipsnis. Laisvės gynėjo Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Apsaugos skyriaus pareigūno teisinio statuso pripažinimas

1. Laisvės gynėjo Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Apsaugos skyriaus pareigūno teisinis statusas pripažįstamas:

1) asmenims, kurie atitinka šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje apibrėžiamą laisvės gynėjo sąvoką, prisiekę būti ištikimi Lietuvos Respublikai, nuo 1990 m. kovo 11 d. buvo Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos pirmininko ir pirmininko pavaduotojų asmens sargybiniai;

2) asmenims, kurie atitinka šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje apibrėžiamą laisvės gynėjo sąvoką, prisiekę būti ištikimi Lietuvos Respublikai, tarnavo Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Apsaugos skyriuje, įsteig tame Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo 1990 m. balandžio 11 d. nutarimu Nr. I-132 „Dėl Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos tarnybos, jos struktūros, pagrindinių funkcijų ir nuostatų“, Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1990 m. birželio 5 d. nutarimu Nr. I-267 „Dėl Lietuvos Respublikos Aukščiausiąją Tarybą aptarnaujančių padalinių struktūros papildymo“ ir Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo 1990 m. birželio 8 d. nutarimu Nr. I-276 „Dėl Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Apsaugos skyriaus“, asmens sargybiniais, taip pat saugojo svarbius valstybinius objektus ir vykdė kitas specialias užduotis.

2. Laisvės gynėjo Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Apsaugos skyriaus pareigūno teisinis statusas pripažįstamas asmeniui ir po jo mirties.

5 straipsnis. Laisvės gynėjo Valstybės saugumo departamento pareigūno teisinio statuso pripažinimas

1. Laisvės gynėjo Valstybės saugumo departamento pareigūno teisinis statusas pripažįstamas asmenims, kurie atitinka šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje apibrėžiamą laisvės gynėjo sąvoką, prisiekę būti ištikimi Lietuvos Respublikai, tarnavo Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1990 m. gegužės 17 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės departamentų pagrindinių funkcijų“ įkurtame Valstybės saugumo departamente prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, įgyvendinant svarbiausią uždavinį – specifinėmis priemonėmis padėti atkurti Lietuvos Respublikos valstybingumą.

2. Laisvės gynėjo Valstybės saugumo departamento pareigūno teisinis statusas pripažįstamas asmeniui ir po jo mirties.

6 straipsnis. Laisvės gynėjo Muitinės departamento pareigūno teisinio statuso pripažinimas

1. Laisvės gynėjo Muitinės departamento pareigūno teisinis statusas pripažįstamas asmenims, kurie atitinka šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje apibrėžiamą laisvės gynėjo sąvoką, prisiekę būti ištikimi Lietuvos Respublikai, tarnavo 1990 m. spalio 9 d. Lietuvos Respublikos muitinės laikinojo įstatymo Nr. I-653 pagrindu įkurtuose Lietuvos Respublikos muitinės departamente, muitinėse ir muitinių postuose ir kuriems buvo taikomos karinę tarnybą atliekančio asmens valstybinio draudimo sąlygos.

2. Laisvės gynėjo Muitinės departamento pareigūno teisinis statusas pripažįstamas asmeniui ir po jo mirties.

7 straipsnis. Laisvės gynėjo policijos pareigūno teisinio statuso pripažinimas

1. Laisvės gynėjo policijos pareigūno teisinis statusas pripažįstamas asmenims, kurie atitinka šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje apibrėžiamą laisvės gynėjo sąvoką, prisiekę būti ištikimi Lietuvos Respublikai, tarnavo Lietuvos Respublikos policijoje, kuri, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1990 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. I-852 „Dėl Lietuvos Respublikos policijos įstatymo įsigaliojimo“ reorganizavus Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos milicijos struktūras į Lietuvos Respublikos policijos struktūras ir patvirtinus Lietuvos Respublikos policijos įstatymą, priesaikos priėmimo ir priėmimo į Lietuvos Respublikos policiją tvarkos taisykles kaip sudedamąją Tarnybos policijoje statuto, atitinkančio Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos 1979 m. gruodžio 17 d. rezoliucija patvirtintą Teisėtvarkos apsaugos pareigūnų elgesio kodeksą, dalį ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1990 m. gegužės 17 d. nutarimu Nr. 154 „Dėl Lietuvos Respublikos ministerijų

pagrindinių funkcijų“, įgyvendino valstybės politiką kovos su nusikalstamumu, viešosios tvarkos ir visuomenės rimties srityje, vykdant kelių eismo saugumo priežiūrą, organizuojant ir vykdant kovą su nusikaltimais ir teisėtvarkos pažeidimais.

2. Laisvės gynėjo policijos pareigūno teisinis statusas pripažįstamas asmeniui ir po jo mirties.

8 straipsnis. Laisvės gynėjo Lietuvos šaulių sąjungos nario šaulio teisinio statuso pripažinimas

1. Laisvės gynėjo Lietuvos šaulių sąjungos nario šaulio teisinis statusas pripažįstamas asmenims, kurie atitinka šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje apibrėžiamą laisvės gynėjo sąvoką, prisiekę būti ištikimi Lietuvos Respublikai, buvo 1919 m. birželio 27 d. įkurtos Lietuvos šaulių sąjungos ir iki 1940 m. birželio 15 d. veikusios organizacijos bei atkūrus 1990 m. kovo 11 d. Lietuvos valstybės nepriklausomybę tęsiančios veiklą organizacijos nariai, kartu su krašto apsaugos sistemos padaliniais aktyviai dalyvavo ir gynė krašto teritoriją, saugojo valstybės sieną, svarbius valstybinius, ūkio ir kitus civilinius objektus.

2. Laisvės gynėjo Lietuvos šaulių sąjungos nario šaulio teisinis statusas pripažįstamas asmeniui ir po jo mirties.

9 straipsnis. Laisvės gynėjo teisinio statuso pripažinimo komisija

1. Laisvės gynėjo teisinį statusą pripažįsta, pažymėjimus išduoda ir jų apskaitą tvarko Laisvės gynėjo teisinio statuso pripažinimo komisija (toliau – Komisija), sudaryta iš Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento, Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos tarnybos, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro ir Lietuvos šaulių sąjungos atstovų. Komisijos narių skaičių, jos kompetenciją, sudarymo ir pirmininko skyrimo, sprendimų priėmimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

2. Dėl laisvės gynėjo teisinio statuso pripažinimo į Komisiją gali kreiptis šio įstatymo 2–8 straipsniuose nustatytus laisvės gynėjo teisinio statuso pripažinimo kriterijus atitinkantys asmenys, jų artimieji giminaičiai (sutuoktiniai, tėvai, vaikai, įvaikiai, taip pat broliai ir seserys), taip pat krašto apsaugos ministras, vidaus reikalų ministras, Valstybės saugumo departamento direktorius, Muitinės departamento generalinis direktorius, Vadovybės apsaugos tarnybos direktorius, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinis direktorius, Lietuvos šaulių sąjungos vadas.

3. Laisvės gynėjo teisinis statusas nepripažįstamas asmenims, kurie iki 1991 m. rugpjūčio 21 d. pasišalino iš tarnybos vietos, vadovybės buvo nušalinti nuo pareigų arba dėl tarnybinio nusižengimo atleisti iš tarnybos.

4. Laisvės gynėjo teisinis statusas nepripažįstamas asmenims, kurie neatitinka šio įstatymo 2–8 straipsniuose nustatytų laisvės gynėjo teisinio statuso pripažinimo kriterijų.

5. Komisija sprendimą dėl laisvės gynėjo teisinio statuso pripažinimo ar nepripažinimo turi priimti ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo prašymo ir dokumentų gavimo dienos.

6. Pareiškėjas Komisijos sprendimą nepripažinti laisvės gynėjo teisinio statuso gali apskųsti administraciniam teismui per 30 dienų nuo pranešimo gavimo dienos, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymu.

7. Laisvės gynėjo teisinis statusas gali būti panaikintas tik teismo sprendimu.

10 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2021 m. rugpjūčio 21 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija iki 2021 m. rugpjūčio 20 d. patvirtina Laisvės gynėjo teisinio statuso pripažinimo, pažymėjimų išdavimo ir jų apskaitos tvarkymo nuostatus ir Laisvės gynėjo teisinio statuso pripažinimo komisijos nuostatus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Gitanas Nausėda

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija 188605295, Gedimino pr. 53 1 K-02, 01109 Vilniaus m.
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Lietuvos Respublikos laisvės gynėjo teisinio statuso įstatymas
Dokumento registracijos data ir numeris	2021-06-10 Nr. XIV-389
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Kopijos tikrumo patvirtinimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Rita Koncijalovienė, Vyriausioji specialistė, Dokumentų departamentas
Sertifikatas išduotas	RITA KONCIJALOVIENĖ, Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2021-06-22 11:49:50
Parašo formatas	XAdES-X-L
Laiko žyme nurodytas laikas	2021-06-22 11:50:10
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-A, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2018-11-27 - 2021-11-26
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	1
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	eSeimas. Teisės aktų informacinė sistema (TAIS), versija 1.2.95
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Metadata entry "Index of the case (volume) the document is assigned to" must be specified Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2021-06-24)
Paieškos nuoroda	https://www.e-tar.lt/portal/legalAct.html?documentId=8e7a7b72cdd211eb91e294a1358e77e9
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2021-06-24 01:26:10 TAIS